

roakcenatski sustav, i u njima možemo pratiti kontinuitet njegovih praktičkih nastojanja. I za rješavanje problema akcenta suvremenoga jezika korisno je poznavanje toga kontinuiteta i primjerâ iz ovih članaka, koje je iznio obrazovani pisac *Ričoslovice* i *Ričoslovja* i izvrstan poznavalac ikavsko-štokavskoga govora, ovaj put – »radi onizih koji su radi znati najglavnija pravila« – na stupcima *Glasnika dalmatinskog*.

KLASIFIKACIJA PREZIMENA PO ZNAČENJU

Ante Šupuk

S pravnoga gledišta ime je u širem značenju oznaka fizičke osobe kojim se razlikuje od drugih osoba i time se identificira, ali imena i prezimena, tj. rođena i porodična imena, iako nam se danas tako ne čini, u stvari su jezični izraz, forma određenog sadržaja, adekvatno izražajno sredstvo. Svaki narod ima svoje onomastičke specifičnosti, štaviše i pojedini krajevi, uže sredine, gradovi i naselja. Prezimena su nam često sigurni pokazatelji migracijskih nanosa pokazujući nam u nekim slučajevima i putove migriranja. Starinci gotovo svakog kraja izrazili su, više ili manje, svoje osobitosti i u antroponimima, iako, suprotno od toga, prezimena različitih naroda često su po značenju jednaka, a katkad i u tvorbi slična. Prezimena su ograničena prostorno, imaju svoju zavičajnost, iako su gradovi odvajkada, a naročito od vremena bržih saobraćajnih veza stalno primali doseljenike, a na taj način i antroponimnu prinovu.

Imena i prezimena idu u kategoriju jezičnog folklorâ; njihova je baza jezik, narječje, lokalni govor, ali ne samo to: kao poseban oblik jezične nadgradnje ujedinjuju sve komponente društvenog kretanja: religiju, kulturu, običajno pravo, narodno stvaralaštvo, ekonomiku, politiku. Iako su ona danas, administrativno-zakonski pod silom organiziranog društva i državne vlasti, fiksirana, stabilna i nepromjenljiva, ipak i danas su promjene neizbježne i njihova je stagnacija samo prividna. Svako vrijeme ima svoja osobna imena, a prezimena neprimjetno neka postaju češća, a druga rjeđa i od njih neka, izumrcem njihovih nosilaca ili udajom ženskih potomaka, sasvim iščezavaju. Katkad pak, ratnim pustošenjem ili pomorom od neke pošasti, nestajala su brojna prezimena. Prema tome, ti atributi fizičkih osoba nisu ograničeni samo prostorno, regionalno već i vremenski, i u razdoblju od nekoliko stoljeća, pa i u kraće vrijeme, dolazi do veće ili manje izmjene stanovništva ili do promjene prezimena.

Osim toga, porodično ime ili prezime s obzirom na postanak rezultat je u najviše slučajeva dužeg procesa, te je ono svojom tvorbom bogatije i razno-

vrsnije, što je uvjetovano prvenstveno bogatstvom i raznovrсношću značenja. Ono kao tvorbeni jezični izraz odražava jedinku i skupinu, nacionalnost i vjeru, određenu jezičnu i društvenu praksu, a uz to i društvene odnose, težnje, iskustva i sve osjećaje čovjekove, njegove spoznaje o prirodi, društvu, radu, prijateljstvu, dobru i zlu, pobjedi i miru, porazu i ratu. Imena i prezimena, ti današnji atributi samo za identificiranje, zapravo su nepisana povijest jednog naroda, njihova cjelokupnog života, a često to su i najintimniji zapisi čovjekove sudbine na zemlji. Tu bogatu usmenu predaju ne stvaraju samo daroviti pojedinci nego čitav narod, čuvajući je i kao svetinju prenoseći je s koljena na koljeno; ali nju ne sakupljaju poput narodne pjesme književnici i umjetnici, već crkvena administracija u maticama rođenih i umrlih ili državnih spiskovima vojnih i poreznih obveznika.

Prvenstveno prezimena, o kojima je riječ, imaju određenu vrijednost ne samo stoga što se ističu raznovrсношću temeljnog značenja u korijenu nego i stoga što se ističu raznovrсношću koju tim korijenima daju formirane osnove pomoću formanta i raznovrсношću koju tim osnovama daju završni sufiksi.

Klasifikacija prezimena je potrebna da bismo lakše otkrivali vrijednost koju u sebi nose prezimena. Njihovo sređenje, poput rasutih listova u nekoj knjizi, treba da nam omogućava upoznavanje »sadržaja«, koje je uvijek lakše u okvirima cjeline nego samo na nepovezanim pojedinostima.

Međutim, prva je teškoća u tome s kojeg stanovišta prići toj klasifikaciji, a drugo, s obzirom da svaka klasifikacija ima svojih nedostataka, kako postići što sređeniju i potpuniju klasifikaciju. Naravno, u ovom članku to može biti samo pokušaj i skroman prilog našoj antroponimiji.

Prezimena se mogu sistematizirati po obliku, po vrstama riječi, tvorbi osnove, deklinabilnosti, zatim po značenju osnovne riječi i po značenju sufiksa. Jasno, neke od tih klasifikacija same po sebi su beznačajnije jer su vrlo jednostrane, druge se međusobno isprepleću i šireg su značenja.

Po obliku postoje prezimena: a) *prosta* (npr. Vukić, Vukšić, Ivić, Ivanić, Ivanović), b) *složena* (Vukmirović, Budisavljević, Slavogostić, Ljubibratić, Krivokuća) i c) *višečlana* u koja idu tzv. zadržana (Ivana Brlić-Mažuranić, Andrija Kačić Miošić).

Po vrstama riječi postoje prezimena nastala najviše od *imenica* (Ban, Buisija, Hraste, Polovina), *pridjeva* (Desnica, Bilić, Crljenko, Crnčić, Mladen, Dobrić, Ivanov, Kovačev), zatim u složenim prezimenima od *glagola* (Palićuća, Traživuk, Vukoder) i rjeđe od drugih riječi (Trinajstić, Višeslavić, Višić).

Po tvorbi osnove razlikuju se: a) *primarna* (Njogoš), b) *sekundarna* (Njegušić), c) *tercijalna* (Nigojević) i d) *kvartalna* (npr. Antuličević, Vukašinović), a po deklinabilnosti: a) *nominalna muškog roda* (Kranjčević, Skok, Supilo, Vukov, Lučev, Jurin), b) *nominalna ženskog roda* (Guberina, Bego, Hraste) i c) *pronominalna* (Đalski, Rački, Mušicki).

Dioba po značenju osnovne riječi i sufiksa ide u mnogo veću širinu, pa iako su početni i završni dio prezimena dva različita elementa s posebnim funkcijama, ipak su veoma slični jer su stvaraoči značenja. Početni dio daje sadržaj, završni dio daje oblik prezimena i uz to osnovnoj riječi raznovrsne kvalitete u značenju.

Klasifikacija prezimena po značenju osnovne riječi i sufiksa sadrži ne samo srodnost početnog i završnog dijela u stvaranju značenja nego se s tog stano- višta obuhvaća i tvorba prezimena, a uz to ponešto i prezimena po vrsti riječi i promjeni. Stoga klasifikacija po značenju nije jednostrana, nego šira i sve- stranija, nije samo gramatički formalna nego formalna i značenjska i, što je najvažnije, tom klasifikacijom može se postići i prikazati »interesni krug« širi ili uži koji je stoljećima bio našem narodu izvor u stvaranju prezimena.

Kakva treba da bude klasifikacija naših prezimena po značenju? Prvo, treba da je potpuna; drugo, ne smije da ide u beskonačnost nabranjanja ni u površnost uopćavanja; i treće, treba da je sredena po čestoti pojedinih zna- čenja. Iz te klasifikacije treba da su vidljiva vrlo česta značenja, zatim ona koja su samo česta i ona koja su rjeđa.

Sva naša prezimena mogli bismo podijeliti u tri grupe: a) prezimena na- stala od osobnih imena, b) prezimena nastala od oznaka za mjesto, narodnost i zanimanje i c) prezimena nastala od nadimaka. Takvim uproštavanjem malo bismo postigli jer se mnoga značenja kriju u prezimenima koja su postala od nadimaka, a time bismo isključili značenje po sufiksima. Stoga, prema nave- denim načelima, evo potpunije klasifikacije koja sadrži 20 značenja.

1. *Posesivna prezimena nastala od osobnih imena*, narodnih i svetačkih (pripadaju otočnom području sjeverne i srednje Dalmacije, Slavoniji, Srije- mu, Banatu i Bačkoj): Ivanov, Mirkov, Paškov, Petrov, Stipanov, Stojanov, Stojkov, Vladimirov; Antićev, Antulićev, Barićev, Blažev, Jakovljević, Jurjev, Radivojević, Stanisavljević; Aleksin, Barin, Cvitin, Dobrin, Ivin, Jurin, Katin, Ljubin, Pavin, Zoržin (samo u posesivnosti); Bartulović, Brozović, Ivanović, Jurković, Vladimirović, Ivanišević, Jakovljević, Jurjević, Stanisavljević, Je- rinić, Marinić itd. (u posesivnosti i deminutivnosti).

2. *Prezimena nastala od hipokorističnih i deminutivnih osobnih imena* (na- rodnih i svetačkih): Antica, Antić, Antoš (od Ante), Bajica, Bajić (Bajo), Grgac, Grgac, Grgić (Grgo), Juras, Jurić, Jurišić, Juroš, Đurić, Zoržić (od Jure, Juriša, Đuro, Zorzi), Mileta, Miletić (Mileta), Stanac, Stančić, Stanić (od Stanac, Stanko, Stanić), Vladić (Vladić) itd.

3. *Prezimena od oznaka za fizičke i moralne osobitosti*: Aksić (tur. naopak, pokvaren, zao), Bilić, Bilišić, Biliško, Bradić, Crljen, Crljenko, Crnica, Crn- čević, Crnogaća, Delić (delija), Govorčin, Jaramaz (tur. nestašan, nemiran), Karabačić, Karabajić, Karadžole, Karaman (tur. kara *crn*), Kosinoga, Kosi- nožić, Krnčević, Krnić, Krvavica, Labavić, Laganović, Lukavac, Ljupković, Malenica, Malešević, Mrdalj, Mrkica, Mrkonjić, Mrković, Mrša, Mrvica, Mu- dronja, Naglić, Ognjenović, Oštrić, Romac, Sladaković, Starčević, Starec, Sta-

rek, Starčić, Šišić, Šižgorić (debeljko), Uzunović (dug, visok), Zlokošić, Zrnčević, Žarković, Žeravica, Tresić, Vranica, Vrančić, Vranić itd.

4. *Prezimina od životinjskih imena*: Bakalar, Buva, Čagalj, Čavka, Čuk, Delfin, Gavran, Golub, Golubić, Golubović, Janjić, Jarebica, Jelenić, Ježić, Ježina, Kaleb, Karabuva, Karas, Kokošar, Kokot, Komar, Konjević, Kos, Kozlica, Kukavica, Kunac, Kurjak, Lisac, Maček, Medić, Medović, Mravak, Orličević, Pivac, Pivčević, Rak, Rakovac, Šparović, Tičina, Vukas, Vukasović, Vukašinović, Vukić, Vukov, Vuković, Vučić, Vidrić, Zec, Zečić, Zmijanović, Zunić itd.

5. *Prezimina od riječi za zanimanje i nomina agentis*: Adum (tur. hadum), Alfirev, Alfirević (tal. *alfire stjegonoša*), Bačvarić, Barjaktar, Berač, Bilandžija (tur. bilan), Bravar, Bular (tur.), Čelar (pčelar), Čobanov, Gončin, Hajduk, Kalajzić (tur.), Kalauz (tur. vodič). Kapitanović, Kapov, Kobasarić, Kockar, Končar, Konjevoda, Kovač, Kovačev, Kovačević, Kursar (lat. *cursorius*), Lončar, Meštrov, Meštrovčić, Mlinar, Opančarić, Paklar, Puškar, Težak, Torbar, Torbarina, Užarević, Zlatar, Zlatarić itd.

6. *Prezimina od riječi za biljke i plodove*: Blitva, Cvetković, Cvitan, Cvitanović, Cvjetić, Grabov, Grabovac, Grozdanić, Jablan, Jagodić, Javor, Kapulica, Kukolj, Lišnjak, Lozić, Lozovina, Mažuranić, Olivari (tal. *oliva maslina*), Orešković, Panjević, Ružičić, Smiljanić, Smiljanović, Travčić, Trešnjčić, Trišnjak, Troskot, Višnjčić, Vrbanić, Vrbičić, Vrbota, Zafran itd.

7. *Prezimina od riječi za oruđe i različite predmete*: Bakrač, Batinica, Britvić, Budak, Bukarica, Bukša (Büchse), Cjepanica, Čavlina, Čutura, Guberina, Iglica, Kantar, Kosor, Križ, Kundak, Motika, Pancirov, Sabljak, Sabljar, Sabljčić, Sikirica, Sitović, Stočić, Tesla, Tojaga, Torbica, Varićak, Vatraalj itd.

8. *Prezimina nastala od oznaka državne i crkvene hijerarhije*: Alivojvodić, Arambašić, Ban, Banica, Banić, Banović, Bašić, Beg, Bego, Begović, Begonja, Biskupović, Biškup, Car, Carić, Despot, Despotović, Dvornik, Erceg, Ercegović, Generalić, Kaštelan, Knez, Knežić, Knežević, Kralj, Pandurov, Parun, Pašić, Remeta, Subašić, Vitez, Vitezović, Župan, Županović itd.

9. *Prezimina od toponimičkih i etničkih oznaka*: Arbanas, Arbanić (Rab), Arnautović, Beč, Blaće, Brestovac, Brešen (tal. Brescia), Cetina, Cetinić, Čikola, Dubrovac, Dulibić (Dulibe), Erak, Ernjak (Hero, Ero), Gerovac, Horvat, Hrvatinić, Kranjčević, Krbavac, Kuprešanin, Madarević, Mađerić, Ogulinac, Ramljak (iz Rame), Turčinov, Turković, Velebit, Vlahov, Vlahović, Vlajić, Vlašić, Zagorac, Zagorec itd.

10. *Prezimina od riječi za dijelove tijela*: Batak, Brnjica, Bubrigov, Bubrigović, Dlaka, Drobac, Gambeta, Kapeli, Očić, Papak, Pletikosa, Rep, Rogošić, Stegnjajić, Surla, Trtica, Ušić, Vidak, Zubac, Zupčić, Zubović, Žila, Žilić itd.

11. *Prezimina od augmentativnih i pejorativnih riječi*: Komadina, Markovina, Mišurina, Nožina, Petrina, Buronja, Deronja, Nogulović, Krpuša, Bar-

bača, Marača, Ivanda, Ćorkalo, Šurkalo, Zabadalo, Zaprdelo, Krivokuća, Palikuća itd.

12. *Prezimana od starih naziva i imena iz oblasti religije i mitologije:* Anđelić, Anđelikio, Anđelinović, Anđelković, Blaženčić, Bogavčić, Bogdan, Bogdanić, Bogdanov, Bogdanović, Bogić, Bogišić, Bogojević, Bogomolja, Bogović, Bogunović, Boško, Boškov, Bošković, Božajić, Božičević, Božić, Božin, Božiković, Božitkov, Božović, Božulić, Hristić, Hrstić, Križ, Križančić, Križanac, Križanić, Krstić, Krstinić, Krstanović, Krstičević, Krstin, Krstulović, Ristić, Ristović, Vragović, Vražić, Sotonica itd.

13. *Profilaktična prezimana:* Bojan, Bojanić, Branica, Grdan, Grđan, Grubač, Grubačić, Gruban, Grubelić, Grubić, Grubin, Grubinić, Grubina, Grubiša, Grubišić, Grubor, Krvavica, Mrkica, Mrkonjić, Mrkša, Mrkšić, Mrkušić, Mrša, Režić, Sila, Silov itd.

14. *Prezimana od riječi za hranu i jelo:* Baškot, Bungur (odstupana pšenica), Cjevvara, Cukrov, Gibanica, Jajac, Ječmenica, Kajgana, Kiselina, Korica, Krušac, Popara, Proha, Rakić, Skorup, Uštipak, Varenika, Vodica, Vodićina itd.

15. *Prezimana od naziva za rodbinske sveze:* Amidžić, Babac, Babić, Babović, Bajica, Bajičić, Bajić, Bećir (prvo dijete), Bračić, Brajica, Brajčić, Brajković, Burazer, Burazor, Čala, Čaleta, Čiča, Didov, Domazet, Dozet, Rora (uljez), Nećak, Stričić, Strika, Svast, Vnuković itd.

16. *Prezimana od naziva za oznaku prirodnih pojava:* Bura, Burić, Daničić, Maglica, Mrak, Mraz, Mrazović, Oblak, Oblačina, Oluja, Olujić, Rosandić, Sjever, Studen, Suša, Svakidan, Veljača, Zorić, Zorica, Zorčić itd.

17. *Prezimana od apstraktnih imenica:* Busija, Lipotica, Muka, Navala, Opala, Polovina, Požar, Radostić, Svoboda, Šteta, Tišma (prema tištati) itd.

18. *Prezimana nastala od osobnih neizvedenih (narodnih i svetačkih) imena:* Anton, Augustin, Broz, Budimir, Filip, Gašpar, Gostimir, Grgur, Jug, Luša, Radoslav, Relja, Roša, Velemir, Velimir, Vladimir, Žarko itd.

19. *Prezimana nastala od riječi za narodno praznovjerje:* Gatalica, Gatara, Sotonica, Vilenica, Vilenjak, Vještica, Vrač, Vračar, Vunjak, Zmajević, itd.

20. *Prezimana od riječi za tjelesne nedostatke i bolesti:* Cota, Čolak (invalid u ruku, sakat), Čolaković, Grbac, Grbelja, Grbica, Groznica, Kuga, Livaković itd.

Prezimana klasificirana po značenju od 1 do 7 vrlo su česta, od 8 do 15 česta, a od 16 dalje rjeđa, manje česta. Čestotu po značenju utvrđivao sam na osnovi građe u Radu, knjiga 303, str. 217, 218, zatim na građi u Zadarskoj reviji br. 1/1967, str. 44 – 46, provjeravajući tu građu na kraćim registrima iz raznih naših knjiga i priručnika. I u toj podjeli neizbježna je katkad veća bliskost među pojedinim grupama i međusobno prepletanje, ali to ipak ne ide toliko na štetu stvarnog stanja.

Kao što se vidi iz gornje podjele, po čestoti na prvim su mjestima prezimena nastala od osobnih imena (posesiva i deminutiva), a odmah zatim slijede ona nastala od oznaka za fizičke i moralne osobitosti, kao i ona iz oblasti prirode, ljudskog rada i sredstava za proizvodnju. To su osnovni izvori, osnovna građa za tvorbu prezimena.

Dok je čovjekovo osobno ime staro koliko i ljudski rod i nastajalo kao životna nužda čim je čovjek počeo raditi i artikulirano govoriti, dakle u najprimitivnijim i najjednostavnijim oblicima ljudskog društva, čovjekovo prezime sasvim je nova tvorevina i potreba u uvjetima složenijeg života. Dakle, postojeće osobno ime u uvjetima kad je potrebno označavanje tzv. descendencije (potomstva, srodnosti u silaznoj lozi: sin prema ocu) bit će najzgodnija i jezična osnovica u stvaranju prezimena. iako će se i mimo imena, isto tako obilato, prezimena stvarati od nadimaka, štaviše, i uz postojeći onomastički sistem imena i prezimena, vrlo često će se s raznih razloga pojavljivati nadimci koji će potiskivati i zamijeniti prethodno prezime. Sve što ne ide u krug osobnog imena, zatim u kategoriju nomina agentis, toponimičkih i etničkih oznaka, pripada samo nadimcima (u jednoimenom sistemu vrlo su uobičajeni atributi za porijeklo i zanimanje). Nadimci nisu neki društveni hir, duhovitost, pohvala u vezi s nekom odlikom ili poruga u vezi s nekom manom, nego prvenstveno to je potreba da se već iscrpljenoj i dosta iskorištenoj invenciji i varijaciji formiranih i postojećih osobnih imena pomogne novim tvorevinama (a, de facto, faktor nadimka odvajkada je bio jedina prirodna tvoračka snaga u stvaranju imena) i da se time udovolji društvenim potrebama za bržim i lakšim razlikovanjem.

Pojednostavljena klasifikacija govori da su na prvom mjestu prezimena nastala od osobnih imena, tj. njihovih posesiva i deminutiva, na drugom prezimena od nadimaka i na trećem od nomina agentis, toponimičkih i etničkih oznaka. Ali se iz toga malo saznaje. Iz proširenije podjele jasno se vidi koji su prirodni i jedino mogući najčešći izvori antroponima: *postojeća osobna imena, vlastite čovjekove fizičke i moralne osobitosti po kojima se razlikuje stvarno pa i nominalno, što je najprirodnije, zatim živa i mrtva priroda koja čovjeku pruža svoje plodove i s kojom je u najprisnijem dodiru, i uz to nazivi iz oblasti rada i sredstava za proizvodnju kao najneposredniji faktori ljudskog razvitka.*

Protivno od toga, sasvim je prirodno što druge oznake manje služe kao antroponimni izvori, tako npr. nazivi za bolesti, praznovjerje ili za pojave u prirodi, apstrakcije, hranu i jelo, nazivi za rodbinske veze i profilaktična imena. To su mahom neprikladna ili neprijatna prezimena, stoga i rijetka. Isto tako prezimena od neizvedenih osobnih imena idu u najdonju ljestvicu upotrebe, jer se u takvu liku protive osnovnom pravilu o posesivnosti ili deminutivnosti.

Vrlo malo, gotovo nikako prezimena ne postaju od naziva za potoke, jezera, mora, zaljeve, planine, doline, oborine, prirodne nepogode, građevine, sta-

ze, putove, prijevozna sredstva, strane svijeta, nebeska tijela, od naziva iz oblasti oružja, trgovine, novca, dragocjenosti, minerala, vremena itd., i to s razloga što bi takvi nazivi kao prezimena bili također neprikladni, neprijatni ili stoga što su najobičniji, najprisutniji (kao npr. odsutnost pejzaža u narodnoj pjesmi), ali i stoga što je čovjek do mnogih spoznaja dolazio polako i postepeno, pa ih nije ni imenovao, a nekmoli upotrijebio kao ime.

Antroponimijski podaci u skladu su s podacima iz naše prethistorije, kao i s podacima o životu naših predaka na obalama naših rijeka i našeg mora.

O S V R T I

JEDAN PRIMER ANALOGIJE

(On nije bio kući)

Nastavnici maternjeg jezika u osnovnim, pa i u srednjim školama muku muče s učenicima koji u domaćim zadacima, pismenim vežbama, slobodnim sastavima i pismenim zadacima ponavljaju jedne te iste greške iako se neprestano na njih upozoravaju. Te greške je, i pored sveg truda, veoma teško iskoreniti. Jedna od njih je upotreba dativnog oblika »kući« umesto genitivnog kod kuće. Evo nekoliko primera uzetih iz đačkih vežbanki: »zaboravio sam je kući«, »on nije bio kući«, »dobićeš ti kući«, »ostavio sam ga kući«, »kući smo se igrali«, »biću kući«, »video sam ga kući«, »nedeljom nije kući«, »rekla mi je kući«, »radi kući« itd. Učenici vrlo često ovako i govore i pišu. Greška se uporno ponavlja kod učenika svih dobi. Zanimljivo je videti otkuda ona dolazi i zašto ju je teško suzbiti.

U savremenom književnom jeziku dativni oblik »kući« označava pravac kretanja (Idem kući. – Kuda?), dok padežna sintagma genitiva »kuće« s predlogom »kod« (»kod kuće«) znači mesto vršenja neke radnje, mesto na kome se subjekat nalazi u nekom stanju ili mesto nekog bivanja (Ja učim kod kuće. Ja ležim kod kuće. Ja sam kod kuće. – Gde?). Međutim, kao što smo videli iz navedenih primera, mesto vršenja neke radnje, stanja ili bivanja često se ne iskazuje genitivnom sintagmom »kod kuće«, već oblikom dativa »kući«. Kako je dativni oblik »kući« mogao izgubiti značenje pravca kretanja i dobiti značenje mesta?

Do ovoga je, svakako, došlo analogijom prema obliku »doma«, kojim se već duže u našem jeziku označava pravac kretanja, a i mesto vršenja neke radnje, stanja ili bivanja (isp. Ja idem doma. Ja sam doma). Tako smo prema ovome dobili i: Ja idem kući. – Ja sam kući. To je omogućeno i time što su imenice »dom« i »kuća« sinonimi.

Kako je pak dobiven odnos: *Ja idem doma.* – *Ja sam doma.* koji je poslužio za analogiju, to je posebno pitanje. Oblik genitiva ove imenice (s predlogom ili bez predloga) u značenju mesta prvobitno je: Ja sam (kod svoga) doma, a za pravac kretanja ranije je upotrebljavan oblik dativa: Ja idem (svome) domu. Tek kasnije, kad je padežna sintagma genitiva ove imenice s predlogom »kod« počela da se upotrebljava i za označavanje pravca kretanja (npr. *Idem kod tebe* – umesto: *Idem k tebi*), dobili smo i: Idem (kod svoga) doma. – Ja sam doma. Potom se tek, ugledanjem na ovo stanje, prema: *Ja idem kući* – počelo govoriti i: *Ja sam kući* – itd. Dakle, kod imenice »dom« i za pravac kretanja i za mesto uopšten je oblik genitiva (»doma«), a kod imenice »kuća« za oba značenja uopšten je oblik dativa (»kući«). Ovi oblici se okamenjuju i već se pomalo osećaju kao prilozima za mesto.

Polazeći od toga da upotreba dativnog oblika »kući« u značenju mesta za sada nije gramatička norma (a možda neće ni biti), mi je u nastavi maternjeg jezika smatramo dosta krupnom sintaksičkom greškom, smanjujemo čak učenicima ocene zbog nje, ali,